

Elnöki beszámoló a MÉSZ 2012. május 7-étől, 2013. május 6-áig terjedő időszakáról

2013. május 7-én lesz egy éve, hogy a Magyar Építőművészek Szövetségének új vezetősége van. Ez a tény, az Alapszabály szerint arra kötelez, hogy beszámoljak Önök előtt/előttetek ennek az egy évnek a munkájáról, törekvéseiről. Ehhez a legjobb, ha felidézem az elnöki programomat, és bemutatom, hogy időarányosan hová sikerült eljutni mostanáig, hisz vállalásunk, vállalásom négy évre szól. Egyfajta általános jellemzőként a rendteremtést neveztem meg.

- **„Legelőször az Alapszabályban.”** – írtam. Nos, elkészült az alapszabály tervezete. Tekintve, hogy az Alapszabály módosítása, avagy egy merőben új Alapszabály elfogadása, a Közgyűlés kizárólagos joga, most itt áll, várva annak bírálatát, javítását, de végső soron elfogadását. Az előzőben sok pontatlanság és ellentmondás volt. Ezeket megszüntettük, egyértelművé tettük és a magyar nyelvhez „szelídítettük”. Sokan, sokat dolgoztunk ezen. A munka oroszlánrésze dr. Mayer Erikára, állandó jogi képviselőnkre hárult. Ami a legfőbb lényeg azonban, az a szerzői jog védelmének bevezetése. Sajnos, napjainkban egyre több támadó szó és „okfejtés” hallható e témában. Kérek mindenkit, tegyen meg mindent a maga helyén és köreiben, hogy az épület, az építészeti mű védelme ne kerülhessen ki a jogvédelem alól! Egyébként a jogvédelem intézményesen nem tartozhat köztetülethez, így az építészet területén annak gondozása kizárólag a MÉSZ feladata lehet. Itt kell megemlíteni Vajai Tamás DLA úr elvitathatatlan munkáját, amit e témakörben vitt és visz végbe. Köszönet és dicséret érte.
- **„Aztán legyen végre SzMSz-ünk. Mert az, a (rég) Alapszabály 21. §-a ellenére, máig nem készült el. Pedig ez a működőképesség fenntartása érdekében elengedhetetlen”,** írtam. Tekintve azonban, hogy az Alapszabályról nagyon hamar kiderült, hogy jelen állapotában tarthatatlan, mindennek előtt azt kell újként elfogadnunk, és annak alapján lehet az SzMSz-t létrehozni és elfogadni. Tekintve, hogy az SzMSz megállapítása az Elnökség feladata, itt ígéretet teszek arra, hogy a grémium tagjaival egyetemben a közeli jövőben elkészítjük azt is. Az SzMSz mellett, pár (szó szerint két) igen régi szabályzatot leszámítva, hiányzott a működés egyértelművé tételéhez nagyon sok szabályzat. Mostanra ezek is rendre elkészültek. A megújulókkal együtt, szám szerint tíz. Elfogadásuk ugyancsak az Elnökség feladata.
- **„És legyen átlátható tagnyilvántartásunk. A tagok státuszának megnevezésével. Na, meg rendezett tagdíjfizetéssel egyetemben.”** Mert ezt akkor senki sem tudta pontosan. Ha most valaki megkérdezi, hogy a MÉSZ-nek hány tagja van, már tudunk rá válaszolni. 472 fő. (A pontosított taglista a MÉSZ honlapján szerepel.) Igyekeztünk a lehetőségekhez képes igen udvariasan felhívni a figyelmet a tagdíjfizetési kötelezettségre is. Itt, és most is, elnézését kérem annak, akit ez esetleg sértett volna. Hosszú munka eredményeként azonban, a tagdíjakból számított bevétel majdnem másfélszeresére emelkedett. Ennek többek között az is az oka, hogy jó néhány tagunk végre rendezte, esetenként több éves elmaradását is. Itt azonban el kell mondani azt is, hogy nálunk a 70 évet megért tagjainknak nem kell tagdíjat fizetniük. Csak, ha akarnak. A fiatalok számára pedig, 30 éves kor alatt lehetővé tettük, hogy, ha nem tudnak, ne fizessenek tagdíjat tagságuk első két évében, hacsak nem akarnak. Adja Isten, hogy az ilyen elhatározásból minél több legyen, mert ez azt jelentené, hogy újra van munka. Fizetős munka.
- **„Rendezzük kapcsolatainkat „házon belül”. Ne csak ígérvény szintjén”** – írtam. A házon belül kifejezés szó szerint is érthető, meg annál tágabb értelemben is. Az előbbiről elmondható, hogy kapcsolatunk „Az Építészek Háza” használóival, rendben van. A tolerancia a legfontosabb szempont. A tágabb értelmű kifejezés azonban az építészetet művelő, mára szinte atomizálódó szervezetek között értendő. A kapcsolat kiépítésére vezettem be az ún. elnöki teázást. Ez alatt azt kell érteni, hogy minden hónap első keddjén 10 órakor vendégül látjuk az Országos Főépítészt, a MÉK elnökét, az MMA és a SZIMA elnö-

két, illetve tagozatvezetőit, a MUT, az OFK, a Falufejlesztők Társasága elnökeit, és Budapest Főépítészt. Ezen informális találkozások „hozádékán” felbuzdulva az első „kihelyezett” elnökségi ülésünkön vetette fel Bodonyi Csaba DLA kollégánk, hogy ezt az összetartást rögzítsük írásba is. Így született meg a Miskolci nyilatkozat, ami a MÉSZ honlapjára is felkerült. Aminek persze az a lényege, hogy az ezt aláírók minden, az építészetet érintő lényegi kérdésben – nézeteiket és véleményeiket egyeztetve – nyilatkozatot adnak ki. Ennek előtte azonban egyeztetnek a szakmai és döntéshozó szervekkel.

- **„Tegyük a házért is végre. Építőleg.”** – írtam. Ahhoz azonban, hogy a házat igazi kulturális és művészeti központtá tehesük, még nagyon sokat kell tennünk. De ezt is elkezdtük. A legnagyobb gond az, hogy egy ilyen fejlesztéshez önrész is kell. Méghozzá sok. Eddig ez a támogatás max. 50 % volt, ami most sincs másként. A korábbi – hasonló kondíciókkal indított – NKA pályázatnak erre esélye nem volt, ezért aztán azt a MÉSZ vissza is vonta. Az önrészt eddig nem sikerült megteremteni. A dolog azonban ennek ellenére nem reménytelen. De itt még türelmet kérek. Vállalásomból még hátra van három év. És nagyon sok munka. Bár kétségtelen, hogy a leglátványosabb változást ez kell, jelentse. Természetesen ennek része az Építészpince kérdése is. A velük (vagy nélkülük) történő folytatás a közeli jövő kérdése.
- **„Tegyük ugyanezt házon kívül. Legyen célunk, hogy kapcsolatainkat más módon alakítsuk, s ha már vannak, úgy más módon ápoljuk”.** Nos, az értelmezés itt is többféle lehet. Nekem kézenfekvő, hogy először az országon belül. A teljesen elhanyagolt „vidék” lám, magára talál. A szintén vállalásom szerinti kapcsolatépítés szándékos és tervezett módja az, hogy kéthavonta ún. „kihelyezett” elnökségi üléseket tartunk. Ezek kétnapos rendezvények. Az első nap a találkozásé, az ott élő és alkotó kollégák és a helyi eredmények megismeréséé. A második maga az elnökségi, ami az ő, eddig igen aktív részvételükkel történt, és lám újjáalakult a miskolci, majd a pécsi csoport. És nem állunk meg. De ugyanilyen módon szeretnénk körbejárni hazánk szomszédjait is. A velük kiépülő kapcsolatokban sokkal fontosabb, aktívabb és eredményesebb szerep vár az adott határokhoz közelebbi – már megalakult, vagy a közeli jövőben megalakuló csoportjainkra. Miskolcra, Debrecenre, Szegedre, Pécsre, Győrre és mindenkire, aki ezért hajlandó tenni.

Természetesen meg kell tartani az eddig megszerzett pozícióinkat is. Nem lehet nem beszélnem a kínai vonalról. Az elért eredmények bizonyosan hasznosak. A módjuk és a fenntartásuk azonban sok-sok kérdést vet fel. A kiállítások ténye és száma lehet dicséretes, a velük kapcsolatos végig gondolatlan vállalatok azonban súlyos anyagi helyzetbe hozták a szövetséget. A helyzet javítása ugyan megkezdődött, de korántsem értünk még a végére. A korábbi hozzáállás nem tartható, és nem is akarjuk azt tenni. A sanghaji Hudec Memorial Hall létrehozása komoly fegyverténynek lenne tekinthető, ám ha a rengeteg tisztázatlan kérdésnek csak a fele állna fenn, még az is sok lenne. Elődöm utolsó két éve alatti kilenc kínai útja nem tekinthető sikertörténetnek. A HMH ugyan ünnepélyesen megnyílt idén január 8-án, Hudec László 120. születésnapján, Prőhle Gergely helyettes államtitkár úr jelenlétében. (Ugyanezen a napon, Besztercebányán, Hugyeczk László szülővárosában jártunk, az ottani ünnepek meghívott vendégeiként.) A sanghaji házat, a munkák folytatására másnap bezárták, ami jelenleg is tart. Az eredeti megállapodás szerint a házban három évig térítésmentes használatot kaptunk évi 30 napra. Ennek a három évnek a kezdete azonban a megállapodás aláírásának dátuma, ami 2011. október 21. volt. Tehát mostani tudásunk szerint 2014. október 21-ig áll fenn ez a lehetőség. A KÜM segítségét kértük, hogy a három év a HMH megnyitásától számítsa. Ennek alapján azonban még nem tudható, hogy a tőlünk várt hasznosítási programot egy évre, szűk másfél évre, avagy három évre kell, összeállítsuk. A felújítást végző, és az épületet üzemeltető magánbefektető – akinek jöllehet nem tulajdona a ház – mondjuk, változó belátása szerint engedi annak megtekintését, a bejutást, és pl. a fotózását. A bennünket érintő helyiségek belsőépítészeti kialakításának a világon semmi köze a Sárközi Csaba kollégánk

sokszori odautazásával, esetenként több hetes kint tartózkodásával kialakított terveihez. A helyiségek még magyarországi értelemben sem tekinthetők akár közepes létszámú rendezvények megtartására alkalmas méretűeknek. A HMH legfeljebb „támaszpont” lehet az általunk javasolt, kéthavonta ott tölthető öt-öt napra. A rendezvények megtartására – leszámítva egyes kis létszámú egyeztető tárgyalásokat – a hely alkalmatlan, így azokra a megfelelő méretű és felszereltségű helyiségek alkalmi bérlete jelenthet megoldást, de további költséget is. Ez a helyzet talán jobb lehet a Tongji Egyetemmel kialakult kapcsolataink alapján.

Állandó „mumusként” vagyunk kénytelenek szembesülni a szlovák rivalizálással. A legújabb hír szerint a június 8-i (újra)nyitást szlovák és cseh vendégekkel tervezi megrendezni a kínai befektető. Méltatlannak tartom az ezen szembeállítással önkéntelenül felvállalt, avagy ránk osztott szerepet. A mi megítélésünk és értékítéletünk szerint mindez semmit nem von le Hugyecz László magyar építész Sanghajban (és amúgy a világban) elért eredményeiből.

Az UIA-ban vállalt szerepünk és kötelezettségeink mentén a munka folytatódik, bár megvallom, a világtárlás helyett a költséghatékony eredményeket én sokkal fontosabbnak tartom.

Ugyanígy vélekedem a V4-ek csoportjáról is. Nem hiszem, hogy az ügy – nevében is vállalt közösség – túl szűk mozgástér lenne. A megismertetésnek pedig, számtalan költségkímélő változata is van.

- **„Legyen célunk, hogy kapcsolatainkat más módon alakítsuk, s ha már vannak, úgy más módon ápoljuk. Ám elsősorban közvetlen „szomszédainkkal”, ahol a gyökereink mindenütt megtalálhatóak.”** Írtam ezt is. És úgy gondolom, lévén problémáink közősek, vagy majdnem azok, egymást jobban is tudjuk segíteni. Itt a Kárpát-medencében. E területen is tapasztalható változás. Hamarosan vendégei lehetünk a most Európa Kulturális Fővárosa szerepét vivő kassai kollégáinknak egy újabb kihelyezett ülés alkalmával. De ezzel a „szomszédolás” még csak a kezdetét vette. Kapcsolataink szépszámuak és élni kívánunk vele.
- **„Szenteljünk figyelmet a fiatalokra. Vonjuk be őket – ha lehet – mindenbe. Segítsük őket. Ahogy valaha bennünket segítettek.”** Ez is ott szerepelt a tavalyi programomban. Az első és legfontosabb, hogy az építészeti tanító felsőoktatási intézményeinkkel jó legyen a kapcsolatunk. Ez elmondható mindenütt, ahol már jártunk. És a sor, mára tekintélyesnek mondható azokkal, ahová készülünk. Ki kell emelni látogatásunkat a BME-n. A most ott látható ODOO szolárház, büszkén mondható, hogy világ csudája. Azt a csapatot, ami ehhez a pompás tudományos „játékhoz” összeállt, sehol a világon nem hagynák szétszéledni. És büszkéek vagyunk rá, hogy ennek a projektnek egyik alelnökünk, Varga Tamás DLA, tevékeny résztvevője volt.

Folytatódik a Fiatalok Feketén-Fehéren program is. A legutóbbit itt is bemutatjuk. Megdöbbenő, hogy mennyi friss munka látható ebben az ínséges időben. Az Alapszabály e tekintetben is számít rájuk. A nyerteseknek, ha jönnek, tagjaink között a helye.

- **„Becsüljük meg idős kollégáinkat. Tanító mestereinket. Mert az nem lehet, hogy ők magukra maradjanak.”** Ez is ott állt a vállalásaink között. Hamarosan folytatni szeretnénk azt a beszélgetés sorozatot, amit Borsos András kollégánk vitt sokáig nagy öregjeinkkel. Osszó Judit kolléganőnk az építészeti közéletet formálókról készül portré-sorozatot készíteni. Amint megteremtjük a „rávalót”, indulhat a forgatás. A megbecsülés jele az is, hogy a MÉSZ megszervezte a Vedres György díjat, amelyet a jeles építész özvegye, mint örökhagyó hagyományozott ránk, és amely díjat most, elsőként adunk/adtunk át.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Nem akartam semmiféle sikerbeszámolót, még inkább nem siker-propagandát közreadni. Valójában ez sokkal inkább egy egyszerűsített keresztmetszet az elmúlt egy évről. Az Elnökség dolgozik, az eredmények ezt igazolják. Sajnos, de értelemszerű, hogy törekvéseinket, szándékainkat és mozgásterünket az anyagiak is befolyásolják. Tevékenységünk szerves része az egyes pályázati helyek és pályázatok felkutatása, pályázatok elkészítése. E tekintetben elmondható, hogy mára már több lehetőségünk is van, mert az NKA mellett a BM és az MMA is segíti munkánkat. A célzott pályázatok esetében a nevezési díj és az önrész (ahol illet megkövetelnek) sajnos befolyásoló tényező, mert ezen helyeken, csak speciális támogatások használhatók fel. Ha a jövőben ezen a helyzeten is sikerül úrrá lennünk, úgy reményeink és álmaink is szabadabbak lehetnek és ígérem, lesznek is.

Tudom azt is, hogy sok mindenről nem esett szó, mint például az Építészet világnapjáról, Kapcsolatainkról más művészeti szervezetekkel, egyetemekkel. Kiállításainkról. Kapcsolatunkról a Palota-negyeddel és a kerülettel, az Ybl-Egyesülettel, pályázatainkról, a megújulás alatt/közben álló, finanszírozásában három évre megoldódott, – már évi tíz számmal megjelenő – lapunkról, a mára már a facebook-on is ott lévő honlapunkról, az építészeti fotópályázatunkról, kapcsolatainkról más szervezetekkel, mondjuk a BÉK működtette FUGÁ-val. De ezt nézzék/nézzétek el nekem. Szerettem volna egy nem hosszan elnyúló, feszes beszámolót tartani. Kérem és várom ennek megítélését. Mi/én úgy látjuk/látom, jó felé megyünk. Köszönöm a türelmet.

Budapest, 2013. április 23.

Sáros László György DLA
a MÉSZ elnöke